

Depressie en angst onder de loep

Met NESDA, de Nederlandse Studie naar Depressie en Angst, hebben GGZ Buitenamstel en het VU medisch centrum een primeur. Nooit eerder, ook niet in het buitenland, werden patiënten met depressie en angststoornissen gedurende langere tijd gevolgd. De verwachting is dat NESDA belangrijke informatie zal opleveren voor zorgverleners, wetenschappers, politiek én patiënten.

TEKST FRANCINE VAN DER WIEL. FOTO'S JEROEN OERLEMANS.

Als specialist op het gebied van angst en depressie heeft de GGZ Buitenamstel samen met het VU medisch centrum het initiatief genomen voor NESDA, de Nederlandse Studie naar Depressie en Angst. In augustus 2004 werd het startschot gegeven voor dit grootschalige en breed georiënteerde langetermijnonderzoek naar depressies en angststoornissen.

Uniek onderzoek

NESDA is op voorhand al een uniek onderzoek. Nooit eerder, ook niet in het buitenland, is een dergelijk langetermijnonderzoek uitgevoerd. De meeste psychiatrische onderzoeken zijn kortlopend, ongeveer een jaar. In NESDA worden maar liefst 2.850 patiënten gedurende acht jaar gevolgd. Door herhalingsonderzoeken na één, twee, vier en acht jaar uit te voeren, hopen de onderzoekers inzicht te verkrijgen in het verloop van de klachten. Dankzij die kennis kunnen ze vaststellen wat mensen (extra) gevoelig maakt voor angststoornissen en depressies, waarom sommigen langdurig kampen met klachten van de-

Maar liefst 2.850 patiënten worden 8 jaar lang gevolgd

pressieve aard en anderen 'er met een pilletje vanaf zijn'. De uitzonderlijk grote groep patiënten is nodig om de invloed van alle factoren te kunnen meewegen, die meespelen bij het ontstaan en verloop van de klachten.

Brede opzet

Om antwoorden te vinden op de vele vragen die met dit onderwerp samenhangen, is een grote groep onderzoekers nodig, uit verschillende vakgebieden. NESDA bestaat dan ook uit een veelheid van deelstudies. Allerlei aspecten worden daarin belicht; van het effect van medicijnen en specifieke behandelwijzen tot de mate waarin de kwaliteit van het werk bijdraagt tot een gunstiger verloop van de depressie.

De laatste decennia is regelmatig onderzoek gedaan naar oorzaken en ontstaan van depressies en angststoornissen. Met de resultaten daarvan is al veel bereikt. Maar over het verloop van de klachten op de langere termijn is nog maar weinig bekend. Wie herstelt snel, bij wie komen de klachten steeds weer terug? En waarom? Waarom en wanneer zijn mensen (extra) gevoelig voor depressie en angst? Zorgverleners zitten te springen om mogelijkheden het ziekteverloop van hun patiënten beter te kunnen voorspellen, zodat ze hun begeleiding beter kunnen afstemmen op het karakter en de ernst van de aandoening. NESDA gaat daarbij een belangrijke rol spelen. De eerste onderzoeken (de nulmetingen) worden tussen 2005 en 2007 uitgevoerd.

NESDA richt zich op depressie én angststoornissen. Meestal worden deze klachten afzonderlijk onderzocht, met een beperkt doel, bijvoorbeeld inzicht verkrijgen in de werking van medicijnen, de zogeheten antidepressiva. Maar bijna de helft van alle depressiepatiënten heeft óók last van angststoornissen. De onderzoekers verwachten dat NESDA zal bewijzen dat de depressie bij deze groep een slechter verloop heeft – en dus intensieve zorg vereist. Het vermoeden bestaat zelfs, dat depressie en angststoornissen chronische (vóórturende en terugkerende) aandoeningen zijn. NESDA zal naar verwachting meer duidelijkheid scheppen over de verschillen tussen groepen met en zonder chronische depressie. Het unieke van NESDA is daarbij, dat het onderzoek zich niet alleen richt op cliënten van GGZ-instellingen, maar ook op patiënten die bij hun huisarts in behandeling zijn; patiënten met minder ernstige klachten. Zo kunnen de verschillende groepen in de toekomst worden vergeleken. De resultaten van NESDA zijn dus van belang voor de héle (geestelijke) gezondheidszorg, van huisarts tot klinisch psycholoog en psychiater.

Maatschappelijk belang

NESDA zal ook politici en beleidsmakers in Den Haag waardevolle informatie leveren. Want de maatschappelijke gevolgen van depressie zijn buitengewoon groot. Door langdurig ziekteverzuim en uitval op de arbeidsmarkt lopen de kosten op, bijna de helft van alle mensen met een WAO-uitkering heeft klachten van depressieve aard. De hoop van GGZ Buitenamstel, het VU medisch centrum en alle andere deelnemende instellingen is, dat meer inzicht tot beter beleid zal leiden. Beter voor de maatschappij, beter voor de patiënt.

Meer weten?

NESDA heeft een eigen website: www.nesda.nl.

Binnenstebuiten

Patiënten die meewerken aan NESDA worden zowel lichamelijk als geestelijk 'binnenstebuiten gekeerd'. Het basisonderzoek, de nulmeting, is opgebouwd uit:

- bloedafname
- lichamelijk onderzoek (o.a. bloeddruk, longfunctie en spierkracht)
- mondeling interview
- schriftelijke vragenlijst
- korte computertest
- speekselmonster (voor meting van het stresshormoon cortisol)

Na een jaar wordt een vragenlijst toegestuurd; na twee, vier en acht jaar wordt het basisonderzoek in verkorte vorm herhaald. Een rekensommetje leert dat NESDA dus uit **14.250 onderzoeken** (5 x 2.850) bestaat – die afzonderlijk óók nog eens uit verschillende onderdelen en testresultaten bestaan.

Van die tienduizenden gegevens worden zowel zorgverleners als patiënten een stuk wijzer!